

Lausunto esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 muuttamisesta, Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 292
496/00.04.00/2025

Valmistelija: sivistystoimen esihenkilö

Johdanto

Opetushallitus pyytää lausuntoa esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luonnoksista.

Opetushallitus päivittää Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014). Päivitykset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman Suomi liikkeelle-ohjelmassa kirjattuna olleeseen tavoitteeseen lisätä perusopetuslakiin liikunnallisen elämäntavan edistäminen (HE 212/2024), hallituksen päätökseen 30.12.2024 sekä 23.5.2025 annettuun Lakiin perusopetuslain muuttamisesta (245/2025).

Perusopetuslaki muuttuu siten, että perusopetuslain 2 §:ään (2 mom) on lisätty: ”Esi- ja perusopetuksen tulee lisäksi edistää liikunnallista elämäntapaa.” Lainsäädännön muutos astuu voimaan 1.8.2026. Opetushallitus päivittää esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vastaamaan lakimuutosta.

Opetussuunnitelmien perusteiden täydennysten ja lisäysten valmistelu- ja laadintatyö on Opetushallituksessa aloitettu lain antamisen 23.5.2025 jälkeen, jotta esi- ja perusopetuksen järjestäjillä olisi riittävästi aikaa valmistella paikalliset opetussuunnitelmat ennen 1.8.2026. Paikalliset esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat tulee päivittää perusteiden mukaisesti ennen elokuuta 2026.

Tausta

Laki perusopetuslain muuttamisesta (245/2025):
2 § (Opetuksen tavoitteet)

Tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä.

Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa, oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Esi- ja perusopetuksen tulee lisäksi edistää liikunnallista elämäntapaa.

Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Hallituksen päätöksen 30.12.2024 mukaisesti hallituksen esityksen (HE 212/2024) tavoitteena on ollut, että lisäämällä liikunnallinen elämäntapa esi- ja perusopetuksen tavoitteisiin, liikunnan merkitys esiopetuksen ja koulujen toimintakulttuurissa vahvistuu sekä liikunnan merkitys kokonaisvaltaisena elämäntaitona paranee. Hallituksen esityksen tavoitteena oli vahvistaa lasten ja nuorten liikkumista esiopetus- ja koulupäivän aikana sekä tätä kautta vahvistaa heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan. Muutoksen tavoitteena on myös varhaiskasvatusta,

esiopetusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta koskevien opetussuunnitelman perusteiden välisen jatkumon vahvistaminen.

Hallituksen päätöksen 30.12.2024 mukaisesti "Opetushallitus tekisi lainsäädännön muutoksen myötä tarvittavat muutokset esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin liikunnallisen elämäntavan vahvistamiseksi osana esiopetuksen ja koulun toimintakulttuuria."

Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivityksen valmistelussa on kuultu koulutuksen asiantuntijoita, tutkijoita sekä Opetushallituksen verkostoja ja sidosryhmiä. Asiantuntijoiden näkemyksiä ja tutkimustietoa on hyödynnetty valmistelussa. Opetushallituksessa valmistelu on tehty virkatyönä.

Lain uudistuksesta on julkaistu Opetushallituksen uutinen 28.5.2025: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/perusopetuslaki-muuttuu-liikunnallisen-elamantavanedistaminen-velvoittavaksi>

Lausuntopalautteen koontia tullaan hyödyntämään perusteluonnosten viimeistelyssä.

Tavoitteet

Opetushallitus on valmistellut luonnokset esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden päivitykseen. Opetussuunnitelmien perusteiden päivityksiä koskeva lausuntokierros alkaa 23.10.2025 Lausuntopalvelussa. Lausuntokierros päättyy 13.11.2025 klo 16.15. Tällä aikavälillä voi antaa näkemyksensä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden päivitysten ja lisäysten luonnoksista.

Tavoitteena on, että liikunnallisen elämäntavan edistämisen (PoL 2 §, 2 mom lisäys) edellyttämät esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivitykset valmistuvat vuoden 2026 alussa.

Lausunnot pyydetään esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden täsmennyksistä. Erityisesti lausuntoja pyydetään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvusta 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudesta alaluvusta 4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Esiopetuksen perusteiden lukua 3.1 on muokattu rakenteellisesti ja sisältöä on konkretisoitu tukemaan jatkumoa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja siitä eteenpäin.

Tämä muokkaus ei lisää opetuksen järjestäjän velvoitteita. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 4.2.3 on kokonaan uutta tekstiä, joten sitä ei ole mahdollista verrata aikaisempaan tekstiin. Lisäksi lausuntopalautteen antajilla on mahdollisuus esittää yleisiä näkemyksiään ja kehittämis ehdotuksiaan liikunnallisen elämäntavan edistämisen näkökulmasta.

Lausunnot pyydetään antamaan esi- ja perusopetuksensuunnitelmien perusteista 13.11.2025 klo 16.15 mennessä.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 muuttamisesta, liikunnallisen elämäntavan edistämisestä.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti päätti antaa liitteenä olevan lausunnon esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 muuttamisesta, liikunnallisen elämäntavan edistämisestä.
